

Z O B S A H U :

JITKA ZELENKOVÁ • JIŘÍ ŠLITR • EVA OLMEROVÁ • KAFKA BAND
CLARINET FACTORY • LENKA TORGERSEN • VÁCLAV LUKS

JITKA ZELENKOVÁ JÁ TĚ MÁM RÁDA DVOJALBUM PÍSNÍ O LÁSCE

Jitka Zelenková – zpěvačka s nezaměnitelným hlasem i projevem – přichází se zcela novým výběrem svých písní. Na svém kontě už nějaké ty kompilace má – tahle je ale výjimečná. Nejen tím, že obsahuje patnáct písniček, které doposud na CD nevyšly a také tři novinky, ale i svým zaměřením. Byť jde o téma, které Jitku Zelenkovou provází celou její kariérou. Asi je jasné, o jaké téma jde. Jak sama zpěvačka říká, album s názvem Já tě mám ráda je opravdu lásky plné... ►

SU 6246-2

Ve vašich písních prý posluchači nacházejí alespoň útržky odpovědí na věčné otázky života a lásky. Nacházíte v nich takové odpovědi i vy sama?

Takové odpovědi neexistují, alespoň ne úplné. Je ale pravda, že mémi texty už od začátku mého zpívání se prolíná můj život. A tudíž samozřejmě i láska. A nejen ta partnerská; jde o lásku k muzice, ke zpívání, k životu. Láska je součástí života všech lidí. Je to nekonečné téma a v dnešní době poslední ostrůvek, který nás může udržet nad vodou. Ale dát jednoznačné odpovědi na otázky lásky a života není jednoduché. Moje písničky jsou o pocitech, o životních zkušenostech. Z těch pocitů a zkušeností vznikají kousíčky odpovědí. Ale opravdu jen kousíčky.

Lví podíl na tom vždycky měli i vaši textaři.

Na textaře jsem měla štěstí. S Edou Pergnerem jsme spolupracovali od roku 1975 a musím říct, že jsme byli hodně propojeni. Vyprávěla jsem mu, co jsem prožila, a on o tom psal. Uměl věci přesně pojmenovat. Uměl popsat třeba i moje představy, obrazy, které jsem měla v hlavě. Podobné to bylo s Pavlem Vrbou a Edou Krečmarem. Byli to mí přátelé. Znali mě a věděli, co můžu zazpívat. Bohužel, Eda Pergner a Pavel Vrba už mezi námi nejsou.

Texty pro vás tedy byly vždycky hodně důležité!

První, co vám u nové písničky zavadí o smysly, je hudba. Ale hned ruku v ruce s ní jde text. Jeho role je opravdu obrovská. Stane se třeba, že hudebně je nějaká písnička na první poslech složitá, méně stravitelná; text ji ale dokáže zpřístupnit, vyzdvihnout její kvality. S textaři jsem vždy spolupracovala hodně úzce. A vždycky mě to bavilo.

Možná i proto, že v repertoáru máte převahu písní převzatých ze zahraničí...

To je pravda. Důvod je jednoduchý: takové písničky, které mě oslovují a chci je zpívat, mi většinou čeští autoři nenabízeli. A přitom cover verze jsou v zahraničí zcela běžným jevem. Na některé z nich si přitom myslím třeba i dvacet, třicet let. Chci je nazpívat po svém, dát jim svoji tvář. A k tomu potřebuji dobrý text.

Kolik textů jste si napsala sama?

Žádný. Samozřejmě jsem to zkusila, ale většinou zůstalo u pokusů. Jsem totiž hodně sebekritická

a nechci opakovat už vyřčené. Proto písničky nepíšu, což se týká hudby i textů. Stávalo se třeba, že jsem začala psát text, ale ten se mi začal větvit, a pak ještě víc; tak jsem ho zničila. A začala znovu. Jenže se celý proces opakoval. Víte, já nad vším moc přemýšlím. A pak – jsem především interpret. To není podle mne málo.

Písně na nové dvojalbum jste vybírala s Janem Adamem; jak jste si rozdělili práci?

S Honzou jsem spolupracovala už na dvou předchozích deskách. Má podobné muzikantské citění jako já, a navíc si spoustu věcí pamatuje. Ví, kde co vyšlo a na koho se obrátit v případě získání zahraničních práv k vydání nahrávek. A známe se už dlouho – od dob, kdy studoval na právnické fakultě. Ví tak o značné části mé tvorby. Řekl mi, že když celý život zpívám o lásce a o vztazích, měla bych sestavit kompilaci právě písní na téma LÁSKA. Každý jsme sestavili svůj výběr – a ty výběry se téměř shodovaly.

Spousta písní kompilace Já tě mám ráda doposud nikdy nevyšla na CD!

Takových tu je patnáct. Hodně z nich pochází z elpíček, které nikdy nebyly překlopeny na cédéčka. K méjím velké radosti jde často o písně českých autorů, Oty Petřiny, Jana Neckáře, Víti Hádla, Jiřího Zmožka. Taký tu jsou dva živě nahrané sním-

ky. Jazzový standard Cole Portera Co znamená mít rád proslavila Marta Kubišová už v roce 1964 a když jsem v roce 1997 slavila 30 let svého působení na scéně naší populární hudby, zazpívaly jsme si tuto píseň v duetu. Píseň příběh nekončí, což je melodický motiv z amerického filmu Love Story s českým textem Michaela Prostějovského, je live nahrávkou z televizního pořadu Jsou hvězdy, které nehasnou.

Ještě k Martě Kubišové – nikdy jste netajila, co pro vás a vaši kariéru znamenala!

Marta Kubišová byla mým vzorem v době mých začátků, stejně jako Eva Olmerová. Obě to jsou senzační zpěvačky, škoda, že Evina životní pouť už se uzavřela. Táhlo mě to k nim asi i pro jejich temnou barvu hlasu. Eva navíc zpívala jazz, který se mnou taky šel od prvních profesionálních krůčků. No a Marta, to je altistka s úžasným repertoárem! Se zmíněnou písní Co znamená mít rád jsem v roce 1967 vyhrála celostátní soutěž Talent '67.

Zazpívala jste si někdy veřejně s Evou Olmerovou?

Ne. Ale zpívala jsem jí na její poslední cestě za doprovodu jazzového klavíristy Emila Viklického. Byly to písničky Čekej tiše a My Funny Valentine. To si přála její maminka. Od ní jsem se taky dozvěděla, že mě Eva Olmerová měla ráda.

Nová kompilace obsahuje i tři novinky, zcela nově natočené písničky...

Ale i o těch jsem přemýšlela dvacet let! Píseň StillGotThe Blues s českým textem Edy Krečmára Já v sobě dál mám blues napsal irský kytarista a zpěvák Gary Moore. Eda otextoval i píseň I Believe I CanFlyjako Najednou křídla mám. To je soulová záležitost, jejím autorem je černošský skladatel a zpěvák R. Kelly. Na desku se mnou písničku nazpíval soubor Gospel Limited. A třetí novinkou alba je slavná mexická píseň Bésame Mucho, kterou už v roce 1940 napsala Consuelo Velásquez. Rozhodla jsem se ji nazpívat ve španělštině a dát jí dramaticko-šansonovou podobu.

Album bude pokřtěno na velkém valentinském koncertě v pražské Hybernii.

Připravila jsem koncert, kterému skutečně říkám valentinský. Valentín je sice americký svátek, ale je na každém z nás, kdy si uděláme náš svátek lásky. Všechno to proběhne 17. února. Zazní tu většina písniček z nové kompilace. A jako host se mnou vystoupí už zmíněný soubor Gospel Limited. Úžasně seskupení, co se gospelové muziky týče, podle mne nejlepší u nás. Třeba budeme v budoucnu spolupracovat častěji. Uvidíme!

www.jitkazelenkova.cz

Foto © 2014 Lenka Hrašová

JIŘÍ ŠLITR 90

Supraphononline

V sobotu 15. února 2014 by se Jiří Šlitr dožil devadesáti let. Před svou předčasnou smrtí o Vánocích roku 1969 stačil tento mimořádně pozoruhodný člověk vtisknout do českého uměleckého prostředí nehynoucí stopu. V každém oboru, kterému se během života věnoval, vynikl. Jako kreslíř, karikaturista, ilustrátor a scénograf, hudebník, skladatel, zpěvák, autor a herec. Poté, co poprvé jako herec a zpěvák vystoupil v pořadu Jonáš a tingltangl, použil své nemotornosti k nesmírně úspěšnému prototypu zasmušilého komika v buřince a šlích. Ve dvojici s Jiřím Suchým stvořili partnerský tým, jenž patří k vrcholům naší divadelní a hudební kultury minulého století.

SU 6243-2

Divadlo SEMAFOR připravuje k uctění výročí Jiřího Šlitra nové představení s názvem Osvobozené divadlo Semafor, které bude mít premiéru v pátek 14. února 2014.

Vydavatelství SUPRAPHON chystá pro příznivce nezapomenutelného umělce pod názvem Šlitr zpívá Šlitra speciální 4 CD box s podtitulem Písničky a Dábel z Vinohrad. Komplet tak spojí slavné hity i archivní objevy. Podstatnou součástí je pak v této kompletní podobě dosud nikdy nezveřejněné

představení Dábla z Vinohrad z října roku 1968. Reakce na tehdejší aktuální politickou situaci po srpnové invazi dodává nesmírnou sílu každé replice, textu i gestu účinkujících. Z nahrávky je slyšet neuvěřitelné souznění publika s interprety. Dalším mimořádným počinem tohoto vydání je amatérský, na papírové desky nahraný záznam několika skladeb Rychnovského dixielandu z roku 1947, první kapely, se kterou vůbec kdy Jiří Šlitr hrál. Komplet Šlitr zpívá Šlitra vyjde také 14. února 2014.

Foto © 2014 Ivan English

EVA OLMEROVÁ

ZPĚVAČKA, KTERÁ PŘEDBĚHLA DOBU

Velká zpěvačka s velkým srdcem předběhla dobu, která ji nepřála – narodila se 21. ledna 1934 v Praze. Měla syrový, neškolený, ale výrazově bohatý alt i výjimečné cítění – a nebyla ráda, když se o ní mluvilo jako o jazzové zpěvačce.

SU 6240-2

VIDEO

Supraphononline

„Jsem zásadně proti škatulkování... cítím muziku, a proto ji i tvořím. Nechám se při zpívání vždy strhnout a improvizací vyjadřuji, co zrovna prožívám. Françoise Sagánová někde napsala, že jazz je zrychlená bezstarostnost. Podle toho přece nemůžu být jenom jazzovou zpěvačkou, vždyť já se místo bezstarostnosti vyzpívám tak akorát ze svých životních trablů,“ řekla Eva Olmerová v jednom čísle časopisu Melodie, při rozhovoru, které nerada dávala.

V roce 1950 přichází první veřejné vystoupení s Orchestrem A. Kavky na odpoledních čajích. O rok později, v roce 1951 prošla dvoudenním zadržením na StB. Od té doby začala mít s minulým režimem velké problémy, které vyvrcholily v roce 1958, kdy měla konflikt a potyčku s pří-

slušníkem VB. Byla zatčena a odsouzena na 14 měsíců.

Po nabídce režiséra Karla Mareše je angažována v roce 1962 do divadla Semafor ve hře Zuzana je zase sama doma. V dubnu téhož roku vyhrává soutěž Hledáme písničku pro všední den, která se konala v Lucerně, s písní Jsi jako dlouhý most. Od června 1962 má zákaz vystupování v Praze. Po té se vrací k vystupování v předměstských kavárnách a barech. Zákaz ji neumožnil dále hrát v Semaforu a to na dlouhých 5 let.

V srpnu 1963 zpívá ve filmu Věry Chytilové O ničem jiném. A v prosinci 1963 začíná spolupráci se Studijní skupinou tradičního jazzu Pavla Smetáčka, s nimi natáčí svou druhou SP desku Blues samotárky.

V roce 1965 přichází společný pořad s Evou Pilarovou a skupinou

J. Jelínka. Také se Eva Olmerová objevuje poprvé ve filmu Nikdo se nebude smát režiséra H. Bočana.

Rok 1967 znamená návrat do Semaforu v pořadech Besídka zvláštní školy a Tak co, pane barone? Natáčí duet s Jiřím Suchým Muž a žena. O rok později režisér Petr Weigl točí filmový medailon Svět je báječné místo k narození. V lednu téhož roku začíná natáčet své první album Jazz – Feeling.

V roce 1969 dostala nabídku, která se neodmítá, vystoupení s Ellou Fitzgerald v Lucerně. Dostala také nabídky do Německa, Francie, ale zahraniční cesty jí povoleny nebyly.

V roce 1972 přichází krátká spolupráce s Karlem Černochem, která byla přerušena díky autohavárii, za kterou byla dosouzena na 10 měsíců. Rok 1973 je ve znamení pořadů Narození

ny s Evou Olmerovou a Smím prosit, paní Olmerová v divadle Ateliér.

V roce 1979 natáčí svůj nejznámější singl Georgia a o rok později natáčí své třetí album s Michaellem Kocábem.

Poslední koncertní vystoupení Evy Olmerové bylo v srpnu 1992. Začíná nahrávat album Svíčka a stín, natočí však pouze polovinu písní. Křest tohoto alba v Malostranské besedě na konci roku byl posledním veřejným vystoupením Evy Olmerové.

26. května 1993 naposledy Eva Olmerová natáčí ve studiu trampskou píseň To naše mládí a 10. srpna 1993 v podvečer Eva Olmerová umírá na cirhózu jater a další komplikace.

Supraphon připravil k jejímu nedožitému výročí vydání 3CD Eva Olmerová Já hledám štěstí – Zlatá kolekce.

KAFKA BAND VYDÁVÁ ALBUM A DOPROVÁZÍ PO EVROPĚ KOMIKSOVÝ ZÁMEK

V loňském roce jsme si připomínali 130 let od narození pražského spisovatele Franze Kafky. V červnu letošního roku to bude 90 let od chvíle, kdy zemřel. Franz Kafka je dlouho mrtvý. Jeho dílo ale stále nepřestává fascinovat.

Důkazem budiž Kafka Band, nový literárně-hudební projekt, který vznikl v létě loňského roku. Je inspirován komiksovou adaptací nedokončeného románu Franze Kafky Zámek, pod níž jsou podepsáni český výtvarník Jaromír 99 a americký scenárista David Z. Mairowitz. Působivá grafická novela o bloudění zeměměřiče K. vyšla nejprve anglicky v Londýně, v říjnu pak v nakladatelství Labyrint česky a nyní také německy. Po prvních dvou veřejných vystoupeních během podzimu se skupina Kafka Band rozhodla natočit ke komiksu soundtrack, který vychází pod názvem Das Schloss (Zámek) 14. února 2014 u Supraphonu.

SU 6241-2

Ve skupině se znovu sešli výtvarník a zpěvák Jaromír 99 (Priessnitz a Umakart) a spisovatel Jaroslav Rudiš – oba proslavila spolupráce na kultovní komiksově trilogii Alois Nebel, ale pamatovat si je můžete třeba i z hudebního projektu Jaromír 99 & The Bombers.

Zatímco Jaromír 99 zpívá, Rudiš čte a recituje Kafkovy texty z románu Zámek. Do kapely pozvali přední české hudebníky ze skupin Umakart, Priessnitz, Tata Bojs a Lesní zvíř. Na kytaru hraje Dušan Neuwerth, který album Das Schloss také produkoval, na baskytaru a mandolínu hraje a.m.almela, na klavír a klávesy Jiří Hradil a na bicí a perkuse Zdeněk Jurčík a Tomáš Neuwerth. „Máme dva bubeníky, protože v hudbě i v literatuře je správný rytmus prostě důležitý,“ říká Rudiš.

Natáčelo se v lednu 2014 v Sono Records a také ve studiu Portáš ukrytém pod střechou stejnojmenného horského hotelu v Beskydech. „Hodně se točilo živě jako za starých časů. Celá kapela hrála najednou a deska tak má velkou atmosféru a myslím, že působí hodně přirozeně,“ prozrazuje Jaromír 99. O video-projekce se na živých koncertech stará VJ Glad, který pracuje s komiksovými ilustracemi ze Zámku. A jako německý host zpívá v temném milostném duetu Grab / Hrob Christine Rahn.

„Album obsahuje deset skladeb, deset příběhů ze Zámku. Kafka je brán často jako hodně temný autor, ale my se snažíme tohle klišé trochu nalomit. V Zámku je i hodně skrytého černého a absurdního humoru. Ten se přenesl i do některých skladeb,“ říká Rudiš.

Písničky vzešly přímo ze stránek románu a komiksově adaptace. Kafkova němčina se v písniích prolétá s češtinou, recitace se zpěvem. Hudba je zemitá, mrazivá, vášnivá a surová, ale ve stejné chvíli také křehká a něžná, podobně jako hrdinové románu. „Dost možná, že stejná kapela přivítala zeměměřiče K.

i v románové hospodě U Mostu,“ dodává Jaromír 99.

Kafka Band svůj program Das Schloss poprvé představil v říjnu 2013 na mezinárodním festivalu KomiksFEST! v Praze. V listopadu pak kapela koncertem otevřela výstavu K: Kafka v Komi-

Ksu v Literárním domě v německém Stuttgartu – Literaturhaus Stuttgart také podpořil vznik nahrávky. Další vystoupení budou následovat letos. Skupina zahraje v únoru v Amsterdamu a v Salzburku. Album Das Schloss pak pokřtí 14. února v Literárním domě

v Mnichově a 22. února vystoupí v Opavě. Na 2. června se pak v pražském Divadle Archa plánuje pražský křest alba a koncert u příležitosti 90. let, které 3. června uplynou od úmrtí Franze Kafky.

www.kafkaband.cz

CLARINET FACTORY

NEUSTÁLÉ HLEDÁNÍ NOVÝCH CEST

Clarinet Factory patří k souborům, které vždycky něčím překvapí. Nikoliv virtuózní bravurou, o té už každý dávno ví, ale třeba propojováním žánrů a oblastí, ve kterých se dokážou naprosto přirozeně pohybovat. Kvarteto, které vyšlo z klasiky, právě vydává neobyčejně zajímavé dvojalbum nazvané Worx and Reworx. První disk obsahuje originální hudbu v akustickém provedení, druhý pak elektronické remixy vzniklé bez nadsázky v celém světě.

Povídáme si s otcem myšlenky remixového alba Josefem Sedlňákem z Radia 1 a kapelníkem Clarinet Factory Jindřichem Pavlíšem.

V jedné z recenzí jsem se dočetl, že remixy vaší hudby nejsou potřeba; že si vystačíte sami se svými klarineti...

Pavliš: Dovolím si s tímto tvrzením zčásti souhlasit, zčásti nesouhlasit. Jako kapela si s vlastní muzikou samozřejmě vystačíme, v tom není problém. Její remixy ale nevznikaly proto, že bychom si nevystačili nebo proto, aby se porovnávaly s našimi původními verzemi. Pro nás je to nový prostor, který se otevírá jednak nám, jednak posluchačům. Myslíme si, že to je přístupová cesta k nám odněkud z jiné oblasti. I ten, kdo by nás normálně neposlouchal, se nám takhle může přiblížit. Do projektu jsme šli s tím, že naši hudbu poskytneme jiným umělcům pro jejich zcela svobodné kompozice. Rozhodně to pro nás nebyla žádná soutěž nebo konfrontace.

Mluvíte o nové cestě; byla pro vás příjemná?

Pavliš: Určitě ano. Už proto, že za ní stojí Josef Sedlňák, pro nás učitel nových žánrů. Žánrů, ke kterým se muzikant uctvovaný v klasice příliš často nedostává.

A nabalují se (díky novému albu) noví fanoušci Clarinet Factory?

Pavliš: Stoprocentně. Na sociálních sítích vidíme, že to funguje. Lidé, kteří chodí na jinou muziku, než je takzvaná vážná, si nás právě přes remixy nacházejí. Víte, elektronika a klasika mají spoustu styčných bodů. V první řadě svobodu, nekomerčnost a obrovský umělecký potenciál.

Sedlňák: Hudba Clarinet Factory se opravdu tímhle způsobem přibližuje mladým, akustické nástroje se přes elektroniku dokážou právě s mladším publikem dobře propojit. Ve světě už je to, díky vývoji zvuku a elektroniky, zcela běžné. A kluci z Clarinet Factory jsou tomuhle všemu otevření. Současně je náš projekt spojuje se světem, s remixéry z celé zeměkoule. To by

Foto © 2014, Jitka Kamenská

mohlo pomoci i prodeji desky. Rádi bychom sehnali distribuci v Americe, v západní Evropě nebo i v Japonsku.

Měli jste možnost do jednotlivých remixů mluvit a ovlivňovat jejich konečnou podobu?

Pavliš: Ne, ani jsme to nechtěli. S Josefem jsme udělali předvýběr skladeb, které by mohly remixéry oslovit, a oni si pak na internetu, kam jsme je postavili, vybrali. Takhle vznikla konečná sestava dvanácti skladeb. Do tvůrčího procesu jsme nezasahovali. Brali jsme to tak, že naše stopy jsme odevzdali – a děj se vůle boží...

Jak dlouho myšlenka na remixové album zrála?

Sedlňák: Od roku 2010. Tehdy poprvé padla myšlenka, že muzika Clarinet Factory je dobrým materiálem k remixům. Na konci předloňského roku vznikl první remix, výsledek byl výborný, i klukům z kapely se ta věc líbila. A loni na jaře jsme si pak definitivně řekli: jdeme do toho!

Pavliš: Cesta remixů je dnes poměrně běžnou cestou i u umělců, u kterých by to člověk nečekal. Příklad: slavná portugalská kapela Madredeus se zaměřuje na muziku velmi inspirovanou portugalským folkem;

a přitom má skvělé remixové album. A rád připomínám i Stevea Reicha, který je velmi často remixován – myslím si, že právě z téhle strany k němu přišla velká část publika.

Zpátky k vašemu remixovému albu. Připadá mi poklidné, uklidňující; bylo to v zadání nebo se remixéři nezávisle na sobě shodli v tomhle pojetí?

Sedlňák: To v podstatě vzniklo mým předvýběrem remixérů. Možná jsem plánoval ještě větší různorodost, ale co vzniklo, to vzniklo. A máme z toho radost. Deska má skvělou náladu, přitom tam najdete i klubový či break-jazzový remix. Tedy ne zcela žánrově zařaditelné záležitosti. A pak tam jsou skladby na pomezí vážné hudby a ambientu nebo i se špetkou jazzu. Tohle mě baví a myslím si, že to s muzikou Clarinet Factory dobře koresponduje.

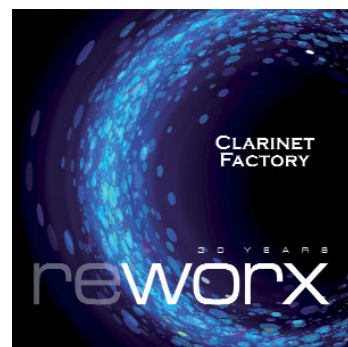
Přitom jde o muziku „stravitelnou“ i staršími posluchači...

Sedlňák: Jasně. A co se týče těch mladých: nemyslel jsem ty mainstreamově založené patnáctky. Tahle muzika je posušňáním pro generaci posluchačů od pětadvaceti výš, pro lidi, kteří jdou do hloubky, přemýšlejí a sami si hledají sobě vyhovující hudbu. Pro ně musí být album Worx and Reworx potěšením.

Clarinet Factory slaví dvacáté narozeniny? Plánujete, vedle nového alba a dvou koncertů, na kterých bude pokřtěno, nějaké další oslavy?

Pavliš: Žádné velké oslavy jsme v plánu neměli, ale slavíme vlastně průběžně. Před pár dny mělo například premiéru představení taneční skupiny VerTeDance, které si vybralo naši muziku. Ti lidé si nás našli sami, zčásti jsme se jejich projektu naživo účastnili. To je pro nás dárek. A dále 21. 6. plánujeme další z koncertů v zatopeném lomu u Nečína, na nichž už čtrnáct let spolupracujeme s Jakubem Fabelem a Ondřejem Beránkem. Tito dva pánové nás zároveň přizvali k vytvoření hudební instalace v Muzeu Karla Zemana a podílejí se na mnoha dalších aktivitách Clarinet Factory. V Šumperku pak chceme provést projekt, při kterém budeme pracovat s architektem tamního kláštera. A v dubnu začneme s výjezdy do dětských domovů, na to se moc těšíme. Tohle jsou pro nás opravdové oslavy.

www.clarinet-factory.cz

SU 6238-2

Foto © 2014, Jitka Kamenská

LENKA TORGERSEN OBJEVUJE OSOBITÝ SVĚT ČESKÝCH BAROKNÍCH HOUSLISTŮ

Nová nahrávka ze supraphonské edice Hudba Prahy 18. století pod názvem *Il Violino Boemo* představuje komponující houslisty z českých zemí 18. století. Tím nejvýznamnějším, jehož vliv byl srovnáván s Tartinim, byl bezpochyby František Benda. Jakkoli inspirován Vivaldim, vytvořil si vlastní osobitý interpretační styl, který je oslavován i v hudebním cestopise Charlese Burneyho. Album představuje sonáty dochované v Praze v dobových opisech. Druhý pól nahrávky pak tvoří dosud nepovšimnuté skladby hudebníků donedávna prakticky neznámých.

Život Františka Jiránka je významně spojen s kapelou hraběte Václava Morzina a bezprostředně i s osobou A. Vivaldiho. Dalším objevem nahrávky je pak sonáta J. A. Gureckého. Díky hráčskému mistrovství i galantní jemnosti houslistky Lenky Torgersen a svrchovaně muzikantskému doprovodu cembalisty Václava Lukse (mj. také dirigenta proslulého souboru Collegium 1704) nám nahrávka objevuje fascinující svět slavných českých houslových virtuosů – svět barevný, křehký a krásný.

U příležitosti vydání alba *Il Violino Boemo* jsme se Lenky Torgersen zeptali:

Co vás nejvíce překvapilo při přípravě nahrávky?

Největším překvapením bylo to, o jak kvalitní skladby se jedná. Sonátu J. Gureckého mám na repertoáru už dlouho a vždy jsem ji hrála velice ráda, ale je s podivem, že se zatím nikdo přede mnou nepustil do Bendových sonát, které leží v Českém muzeu hudby. I sonáty F. Jiránka byly dalším příjemným překvapením. Již jsem natáčela jeho orchestrální i komorní díla a houslové sonáty opět potvrdily, že jde o zdatného skladatele a vynikajícího houslistu, který uměl psát pro svůj nástroj. Překvapením bylo i to, že jsem CD asi po dvouletých přípravách musela natáčet krátce poté, co se nám narodila druhá dcera, takže natáčení získalo nádech adrenalinového sportu.

Hrajete na housle z roku 1760 – můžete je představit?

Na nahrávce hrají na krásný nástroj S. Klotze z roku 1760, který mi do užívání dlouhodobě zapůjčila Deutsche Musikinstrumentenstiftung Göttingen, za což jsem jí opravdu velice vděčná.

Co nového připravujete?

Pro novou koncertní sezonu 2014/2015 připravuji samostatné koncertní turné s tímto programem v Čechách i zahraničí. Jinak se jako koncertní mistr souboru Collegium Marianum objevím na mezinárodním hudebním festivalu Pražské jaro se Zelenkovými Lamentacemi a na festivalu v Gdaňsku se Sepolkry, čeká mě natáčení v norském Oslu s A. Bernardinim a K. Debretzenem se souborem Barokannerne, komorní koncerty se souborem Inégál, s tímto souborem provedení Zelenkových mší v Čechách, Německu a Beneluxu. S Collegiem 1704 spolupracuji jako koncertní mistr na opeře King Arthur H. Purcella v Semperoper Dresden. A pak celá řada komorních i orchestrálních koncertů s mým domovským souborem Collegium Marianum, včetně repríz úspěšné operní produkce La Calisto F. Cavalliho v Olomouci, Drážďanech, Ostravě. Kromě toho mě čeká též práce na sólovém repertoáru J. S. Bacha pro koncerty v Madridu, na Sicílii a v Baselu.

Supraphononline

DIRIGENT VÁCLAV LUKS OBDIVUJI UNIVERZÁLNÍ SDĚLNOST BAROKNÍ HUDBY

SU 4160-2

Foto © 2014 Martin Straka

V roce 2005 založil Václav Luks barokní orchestr Collegium 1704 a vokální soubor Collegium vocala 1704. Vznikly z původního komorního souboru a za osm let se pod Luksovým vedením zabydlely na špičce evropské scény staré hudby. V České republice i ve světě prezentují umění českých skladatelů jako je Josef Mysliveček nebo Jan Dismas Zelenka, podle něhož také získaly číslovku 1704 v názvu.

Vydavatelství Supraphon nyní přináší v edici Hudba Prahy 18. století nové CD Collegia 1704 věnované vokální hudbě Jana Dismase Zelenky a Františka Ignáce Antonína Tůmy. U příležitosti vydání nové nahrávky jsme Václavu Luksovi položili několik otázek:

Název souboru Collegium 1704 je odvozen od data uvedení první skladby skladatele Jana Dismase Zelenky, váš repertoár však obsahuje i skladby jiných barokních autorů. Proč tedy stále tento název?

Collegium 1704 je dnes známé jako pražský barokní orchestr a vokální soubor. Nicméně již v době, kdy Collegium 1704 vznikalo jako malý komorní soubor, bylo jedním z našich cílů objevovat českou hudbu doby vrcholného baroka. Jan Dismas Zelenka je nejvýraznější osobností nejen

české barokní hudby a rok 1704 hraje významnou roli v jeho tajemství zahaleném životě. Až do roku 1704 je nám známý pouze letopočet Zelenkova narození (1679) a teprve v roce 1704 se objevuje první zmínka o Zelenkovi jako o skladateli. Toho roku bylo v Praze uvedeno jeho dílo s názvem Via Laureata a na hudební scéně se poprvé objevuje fascinující osobnost skladatele, s jehož hudbou je těsně spjata působení Collegia 1704. Dnes je náš repertoár pochopitelně daleko širší, ale symbolickému odkazu na Zelenku v podobě letopočtu v názvu souboru jsme zůstali věrni.

Proč považujete tohoto skladatele za hlavní „hvězdu“ barokní hudby? Co přináší posluchačům v dnešní době?

Jan Dismas Zelenka patří skutečně do společnosti těch největších skla-

datelů doby baroka, a to, co publikum na jeho hudbě fascinuje dodnes, je obrovská fantazie, touha experimentovat, umělecké vizionářství a pro mě osobně nesmírné emocionální bohatství jeho hudby.

V čem je pro vás jakožto profesionálního hudebníka barokní hudba stěžejní?

V době baroka se definovaly základní rysy evropské hudební řeči do podoby, v jaké vnímáme hudbu dodnes. Umění skladatelů 17. a 18. století se stalo východiskem pro budoucí generace skladatelů a vznikla díla, která nebudou již nikdy překonána. Dílo J. S. Bacha je bezesporu východiskem i jedním z vrcholů evropské hudební kultury současně. Občas jsem tázán, zda nejsme příliš omezeni repertoárem doby v rozmezí let 1600-1800. Vždyť

se jedná o 200 let dějin hudby a obrovský z velké části ještě neznámý repertoár!

V čem je pro dnešní publikum stále aktuální, co mu tato hudba přináší?

Hudební řeč doby baroka je především nesmírně sdělná a spojuje v sobě v ideální míře vyváženou míru srozumitelnosti a umělecké kvality. Je až neuvěřitelné, jak přímočaře dokážou vrcholná díla barokních mistrů, jako například Matoušovy nebo Janovy pašije J. S. Bacha či třeba některá díla J. D. Zelenky, oslovit současné publikum stejně jako oslovovala posluchače před 300 lety. V univerzální sdělnosti této hudby spatřuji její největší sílu.

www.collegium1704.com